

تۈرك يۈردى

تۈرك اوجاقلرى مركزى لهيئتى طرفىدىن نىشرا اولونۇر

نومۇرى ۱

تشرىن تانى ۱۳۴۰

جلد ۱

معارف تاریخمزدن

ایلك ارکک وقیز اعدادیلری

ایلك اعدادی مکتبه کمال افندیك مکتب عمومیہ ناظرلغی (۱۲۶۴) زماننده تصادف ایدیوروز. صیان ورشدیه مکتبلرنده وجوده کتیریلن تجدیدات اینی نتیجه لر وریور؛ برطرفدن مکتب کتابلری، تعلیماتنامه لری احضار، دیگر طرفندن ده بومکتبلره معلم یتیشدیرمک اوزره دارالمعلمینلر تأسیس اولونویوردی.

کمال افندیك ناظرلغنه قدار صیان ورشدیه مکتبلرمنک فوقنده عمومی مکتبلرمن یوقدی؛ یکی مکتبلرک نتایج حسنه سندن جسارت آلان کمال افندی «۱۲۶۶» ده اوزمانه قدار فوق العاده عد اوله جق برطرز تحصیل کافل اولمق اوزره برنوع لیسه حکمنده اولان دارالمعارف مکتبنی قسم اعدادی بی شامل اولمق اوزره - الیوم استانبولده دارالمعلمینک بولوندیغی بناده - آچشدیر. فی الواقع، بو مکتب اوزمانکی رشديه لرک فوقنده ودارالفنون طلبة احضار ایده جک قوتده تأسیس اولونویوردی.

۱۲۶۶ سنه سنده نشر اولونان ۴۲۵ نومرولو تقویم وقایع نسخہ سنده شویله یازیلیوردی: «مکتب جلیل مذکور ابنیه سنک درکار اولان وسعت وجسامتی ومعالمین وخدمه سنک تعددی جهتیله مکتب رشديه یه مخصوص علوم وفنونک مافوقنده اوله رق تحصیل فن کتابته مدار اوله جق بعض فنون ومعارف تعلیم وتعلم اولونمق ودر دست انشا اولان دارالفنون ابنیه سنک دخی بلطفه الکرم حسن ختامندن صوکره کرک اورایه وکرک اقلام فیض اقسامه آینه جق شا کردانک صورت ترتیب و تحدیدی مجلس عمومی معارفده» تذکر ایدلش ومذکور مکتبک رشديه لرک فوقنده اوچ سنه لک بر تحصیل حائز اولماسی قبول اولونمشدی.

بومکتب، کرک مدت درسیه سی، کرک مواد درسیه سی اعتباریله پلک ضعیفدی. دارالفنون، مکتب طیه آچیلش، بونلرده اوزمانه کوره عالی بر تحصیل ویریلکده

ایدی . بناءً علیه « دارالمعارف » ك پك متواضع اورتا تحصیل بویوکسك اختصاص مکتبیری ایچون کافی کله مزدی .

« خدمات دولتک هر نوعه کسب لیاقت ایلك اوزره آوروپا لیه لینه معادل و فرانسه مکتبیری پروگرام لینه مطابق اولوب تورکجه ايله فرانسه زجه نك عینی درجه ده تدریس ایدله سی غایه سیله و « مکتب سلطانی » عنوانیه مجدداً تأسیسی قرار کیر اولان مکتب غلطه سراینده کئاد و نظامنامه سنك نشر طه برابر طلبه قید و قبوله ۱۲۸۵ سنه سی عمر نك دور دیته و ۱۲۸۴ نیسان نك اون یشنه مصادف اولان بازار ایرته سی کونی مباشرت ایدشدر . »

صفوت پاشا طرفندن وجوده کتیریلان ۱۲۸۶ جمادی الاول معارف عمومی نظامنامه سی بوتون مکتبیری اولدینی کی اعدادی و سلطانی لری ده تنسیق ایتش ، بونلر حقنده احکام قویمشدر . بونظامنامه ایکنجی ماده سیله مراتب تحصیلی نی اوچه آیرمقده در : برنجیسی صبیان ورشدیه ، ایکنجیسی اعدادیه و سلطانیه مکتبیرینه ، اوچنجیسی مکتب عالییه مخصوص اولان درس لدر . تقسیمده اعدادیه و سلطانیه مکتبیری آیری اولمقله برابر حقیقتده اعدادیه مکتبی سلطانیه نك - بوکونکی تعیری وجهله - برنجی دوره سیدر .

« مکتب سلطانیه ده او قوناق درس لری ایکی قسمدر . بری قسم عادی ، دیگر ی قسم عالیدر . قسم عادی ، مکتب اعدادیه ده او قوتدیریلان درس لدر . قسم عالی دخی ایکی صنفه منقسم اوله رق بری ادبیات ، دیگر ی علوم و فنوندر . » اعدادیه مکتبیری ایله سلطانیه لرك قسم عادی سنده تحصیل اوچ ، مکتب سلطانیه نك قسم عالی سنده تحصیل اوچ سنه در .

اعدادی مکتب لرنده : « مکمل تورکجه کتابت و انشا ، مبادی علم ثروت ملل (اقتصاد) ، حساب و دفتر طوتمق اصولی ، فرانسه زجه ، جغرافیا ، هندسه و علم مساحه ، قوانین عثمانیه ، تاریخ عمومی ، حکمت طبعیه ، منطق ، علم موالید ، کیمیا ، جبر ، رسم » سلطانی مکتب لرنده ده « ادبیات صنفده : تورکجه فن کتابت و انشا ، عربی و فارسی دن ادبیاته متعلق مؤلفات ، معانی ، فرانسه زجه ، علم ثروت ملل ، حقوق ملل ، تاریخ - علوم صنفده : هندسه رسمیه ، مناظر ، جبر ، جبرک حقوق ملل ، تاریخ - مؤلفات کروییه و مستوییه ، هیئت ، حکمت طبعیه ، کیمیا نك مختصر هندسیه تطبیقی ، مؤلفات کروییه و مستوییه ، هیئت ، حکمت طبعیه ، کیمیا نك مختصر بر صورتده صنایع و زراعت تطبیقی ، علم موالیه ، فن تخطيط اراضی » درس لری واردی .

۱۳۹۰ سنهسی تالی مکتبلرک حیاتنده بویوک تحویل سنهسی اولدی . بوسنه ظرفنده مکتب عمومی حقیقده معارف عمومی نظارتجه یاپیلان اصلاحاتی حاوی تبلیغ رسیده طشره مکتب اعدادیهسی لیلی ونهاری ایکی قسسه وولایتک اهمیت حالیه ومالیهسته کوره مکتب لیلیه نیک داخلی طلبهسی الی ویتش بش ، یوزو بوزاللی اولمق اوزره درت درجهیه تقسیم اولونمش وسنحاق مکتبلری ولایات مکتب لیلیه سنک صوگ ایکی صنف عالیسته مخرج اولمق نهاری حالتده بالابقا یوندن اول لیلی حالتده اداره اولونانلرله برابر شیمدیک اون سکر ولایت مرکزلی مکتبک لیلی اولمق مجدد آوابقاء تشکیل وکشایته قرار ویرلدیکی بیلدیرلمکده ایدی .

بوتبلیغ رسمی ایله نشر ایدیه جکی وعد اولونان وفی الواقع اوفق تفک بعض تعدیلاته اعدادی مکتبلرنده تطبیق ایدیلان مکتب اعدادیه تعلیماتسی ایله ایکی نوع اعدادی احداث ایدلش اولدی .

برقسی ، ولایت مرکز لرنده کی اعدادیلر ، دیگر قسمی ده لوا مرکز لرنده کی اعدادیلر .

بواعدادیلرک تشکیلاتلرینی ایجه آکلامق ایچون مذکور تعایمانمه نیک قرق دردنجی ماده سنی اوقومق لازمدر . بوماده ده شویله دنیلور :

« یدی سنه لک مکتب اعدادیه نیک ایلک اوچ سنه سی ایله بعض یرلرده بولونان شعبه لر رشدی و دیگر درت سنه سی اعدادی درجه سنده در . مکتب ابتدائیه دن مصدق شهادتنامه لرله مراجعت ایدنلر بلا امتحان برنجی و مکتب رشديه ایله اعدادیلرک قسم رشد بلرندن شهادتنامه نی حائز اولانلر کذا بلا امتحان دوردنچی سنه یه قید و قبول اولونور .

بش سنه لک مکتب اعدادیه نیک کذاک ایلک اوچ سنه سی اعدادی اسه ده بو نوع مکتبلرده بشنجی سنه تحصیلاتی اکمال ایدنلره ویریه جک اعدادی شهادتنامه سنده یالکیز ایکی سنه لک تحصیلات قید ایدیه جک و آنجق یدی سنه لک اعدادیلرک یدنجی و درسعادت اعدادیلرینک دوردنچی سنه لرندن نشأت ایدنلره تام اعدادی شهادتنامه سی اعطا قلنه جقدر . بش سنه لک اعدادیلری اکمال ایدنلر ، آلدق لری شهادتنامه لری ابراز ایتدک لری حالده یدی سنه لک اعدادیلرک آتینجی و درسعادت اعدادیلرینک اوچنجی سنه لرینه و یدی سنه لک اعدادی شهادتنامه نی حائز اولانلر نظامات مخصوصه سنه توفیقاً اوقات معینه سنده درسعادت مکتب عالی سنه قبول اولونورلر . »

۱۲۸۶ معارف عمومی نظامنامه سیله وعد اولونان مکتب سلطانیه دن یالکیز بری استانبولده غلطه سرای سلطانیه سی آچیلمش ، استانبولده وطشره لرده رشديه

صنفرلی حسابیه قاتیلماق اوزره ایکیشرودوردر سنلك اعدادیلر وجوده کتیریشدر.
۱۹۱۱ سنه سنده باصیلان Dictionnaire de pédagogie نك بحث ایتدیکی
اعدادیلر ، بواعدادیلردر .

ایلك قیز اعدادیلری :

عثمانلی ایمپراطورلغنده قیز تحصیل ، دارالمعلمات تحصیلی کجه مشدی .
استانبوله منحصر اولان دارالمعلماتده يك آرقیز تحصیل ایدیوردی . مشروطیتله
یرابر قادیلق تحصیلیه اهمیت ویرمک لزومی ده کپردی . توفیق فکرک :

البت سفیل اولورسه قادیق ، آچالیریش

مصر اعی هرمنورک قافاسنده بر طومشدی . آنحاق عثمانلی ایمپراطورلغتك انك
منور مرکزنده ، استانبوله بيله تعصب اوقادار قورقودویوردی که عصری برملت
ایچونك بسیط بر حقیقت اولان قادیق تحصیل و تربیه سی مسئله سی جدی بر صورتده
اورتایه آنیلامایوردی . بيلم اووقتک رجالی نه دوشونویوردی ؛ فقط شو قتردی
اوقورسه کز ، قادیق تحصیلنده هر حالده يك قورقاق حرکت ایتدکلرینی تسلیم ایتمش
اولورسکیز :

« قیز مکتبلری ایچون نظارت (مشروطیتده معارف نظارت) آز چالیشاییلوردی .
تعصبدن قورقویوردی . بونك ایچون قیز مکتبلرینه معلم کیره چك اولان ارککلرک مطلقا
غضله یاشلی ، چیرکین اولماسی بولنده کی عنعنۀ اداریه یی محافظه ایدیوردی . بر آز کنج ،
مقتد معلملره قیز مکتبلرینده ایش ویرلے یوردی . فی الواقع دارالمعلمات پروگرامنده ده
بعض اصلاحات بایلدی . باخصوص ۱۳۲۲ ده وسائط تدربیه سی چوغالتیلق ، پروگراملرینده
داها اساسلی تعدیلات بایلمق صورتیله دارالمعلمات حیاتنده برتحول اولدی .
مقط نظارت ینه قورقاراق حرکت ایدیوردی . حتی اوقادار که بودفعه برامره مدبرک
دخی دارالمعلماتک ایچرینه کیرمه سی بردن بره منع اولومشدی . مدیر ، اصل مکتب
بناسندن آیری دائرده ، بالکیز مکتبک مبايعاتی و خارجی ایشلرله مشغول اوله جقدی .
معلملرده او دائرده بولونا جقلر و بنایه بالکیز درس ایچون کیره چکلردی . معلم بنالك
قاپوسندن کیرنجه کندیسنه بر مبصره رفاقت ایدیوردی . معلم درسدن چقار چیقماز
ینه بو مبصره نك قاپویه قادار رفاقتیله بنای ترک ایدیوردی . » [۱]

[۱] معلم مجموعه سی سنه ۱۳۳۵ صا ۱۹

بوته ظرفنده قورقاق رآدمله، وایشیتدیکمه کوره اوزمان آنقره معارف مدی
اولان وشدی آناتولی معارف کتبخانه سی صاحبی ادیب بکک تکلیفله استانبولده
یره اناث اعدادیسی « نک تملی قورولدی . بومکتبک صورت تأسیسی حقنده
الدیغ معلومات شودر : ۱۰ تموز ۱۳۲۷ ده آقسرائ یانغیتنده لاله لی تربیه سی
جوارنده کی دارالمعلمات بناسی ده یانمشدی . دارالمعلمات اوزمان نهاری ایدی .
فقط بومکتبدن چیقان خاتمک ا کثریسی ولایتلرده آچیلان قیز مکتبلری
معلمه لکترینه طالب اولمامالرینه ویک چوق منحلانہ معلمه بولونماماسنه مبنی
معارف نظارتجه ولایتلردن بوراده معلمه یتیشدیرمک اوزره ولایات اناث مکاتب
رشدیه سی مآذونه لری کتیریش و بونلرکده دارالمعلماتک شعبه سی اولق اوزره
چهارشنبه ده سعدی پاشا قوناغنده بولونان قیزصایع مکتبدن تدریس ویتوتلری
تأمین ایدلشدی .

یانغی متعاقب اصل دارالمعلمات تشکیلاتی اعدادییه ولی قیز صایع مکتبی ده
لیلی دارالمعلماته قلب ایداش و بوضورتله ایلاک اناث اعدادیسی تأسیس اولونمشدی .

نافع عطف